

ABONAMENTUL
 un an . 24 Cor.
 jum. an . 12 .
 o lună . 2 .
 de Duminică
 un an . 4 Cor.
 pentru România și :
 America . . 10 Cor.
 de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA :
 Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

temnița culturii ungurești.

Zilele trecute am avut prilejul de a con-
 sta în Arad un lucru foarte caracteristic
 pentru situația culturală din Ungaria.

Un profesor francez, care în patria sa,
 pentru convingerile sale politice regaliste, și-a
 pierdut postul, d. A. Charles, anunțase în
 Arad o conferință literară cu dicțiuni din
 autori francezi. Nu era unul din cei mai
 de frunte reprezentanți ai culturii franceze,
 dar în sfârșit, era un intelectual din Franța,
 unul din reprezentanții limbii și literaturii
 franceze.

Și Aradul, înțelegem mai ales Aradul un-
 guresc, și-a arătat într'un mod nu se poate
 mai caracteristic toată icoana sa culturală.
 Din tot orașul acesta de vre-o 65.000 de
 locuitori — opt persoane au »umplut« sala,
 dintre cari 3 români, vre-o 4 francezi arun-
 țau aici de soartă, și abea un singur
 ungur.

Nu ne mai oprim asupra impresiei ce va
 duș de aici profesorul francez, deși pu-
 tem aștepta cu o legitimă curiozitate capi-
 tul ce a făgăduit să rezerve Ungariei. Dar
 totul lui nu-i o simplă întâmplare, ci un
 fapt foarte tipic pentru toată situația cultu-
 rală din Ungaria. Pe când în România un
 profesor, d. Simion Mindrescu, se gândește
 la publicarea unei reviste răspânditoare a
 culturii germane spre a mai reduce influen-
 ța celei franceze prea înrădăcinate, și spre
 a îmbogăți cultura românească cu elemen-

tele celei germane, la noi nu poate fi te-
 merea asta.

Cultură franceză în Ungaria? E o îm-
 părechere de cuvinte care sună ca o ironie.
 Un ungur ce se respectă, un adevărat
 »patriot« nu învață limbi străine, nu citește
 literaturi străine. Cultura ungurească poate
 sta alături de orice cultură străină, a apu-
 sului, le întrece chiar prin geniul ei origi-
 nal și strălucitor. Cultura ungurească cuprinde
 toate elementele unei culturi moderne și
 dispensează de cunoștința altor culturi!

Să nu credeți că-i o glumă. Cine a făcut
 o școală ungurească, cine a frecventat mă-
 car un liceu unguresc — și numărul ace-
 stora între noi e dureros de mare — știe
 bine că aceasta e concepția ce se sădește
 în elevi în școlile ungurești. Ea e o axiomă
 și cine îndrăznește a se îndoi e un patriot
 rău. De aici urmează disprețul pentru orice
 cultură străină, neglijarea limbilor străine.
 Limba franceză nu se face aproape de loc
 în licee, cel mult ca un obiect facultativ pe
 care elevii îl pot preferi limbii grecești.
 Limba germană? E o virtute a nu o în-
 vâța, a o neglija, și profesorii se întrec cu
 elevii în virtutea asta »patriotică«, »combă-
 tând« astfel cu mult succes »germanizarea«.
 Singur poporul șiret și gheșetar al lui Is-
 rail înjură, dar învață limba nemțească.

Ce ne privește însă pe noi cultura pă-
 turii intelectuale ungurești? Foarte mult.
 O parte foarte mare, poate majoritatea căr-
 turarilor noștri, iese din aceleaș școli un-
 gurești, poartă pecetia aceleiaș culturi, aceleiaș
 gândiri ca și cărturarii unguri. Urmările

sunt evidente. Câți dintre ei vorbesc vre-o
 limbă străină, câți știu bine nemțește și mai
 ales franțuzește?

Generația noastră mai veche avea toată
 cultură germană și nu găseai intelectual
 român în Ungaria care să nu fi știut bine
 nemțește. Azi numărul lor scade neconținut
 și nu se mai găsesc decât printre sași și în
 Bănaț, unde însă nu se vorbește limba lite-
 rară ci mai mult un fel de șvăbească dia-
 lectală.

Cât pentru cultura franceză stăm mult
 mai rău. Numărul intelectualilor noștri cari
 înțeleg un text francez e foarte mic și se
 citește foarte puțin franțuzește.

A cui e vina? Va fi poate și a noastră
 în parte, dar numai în parte mai mică. Vina
 e a împrejurărilor politice în cari trăim.
*Tot sistemul politic actual din țara noastră
 fînteste de a ne îndrepta cu toate mijloacele,
 pe toate cărările, spre limba și cultura un-
 gurească și de a ne depărta de orice cul-
 tură străină, izolându-ne mai ales de marile
 culturi ale apusului.*

Mijloacele de cari uzează guvernele ur-
 măresc în mod sistematic scopul acesta.

Mai întâi școlile noastre sunt prigonite
 și mai ales puținele școli secundare româ-
 nești sunt un spin în ochiul guvernelor.
 Li-se impune un orar de învățământ egal
 cu al liceelor de stat, reducând și excludând
 pe cât se poate studiul limbilor străine, silin-
 du-le să adopte sistemul de izolare culturală
 al școlilor secundare ungurești. În schimb
 studiul limbii și literaturii ungurești e impus

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Prigoria a lui Rama.

A fost odată, foarte de mult, departe'n India,
 țara poveștilor, un puternic și mândru împărat
 de viață veche, Dasarata, care se simțea nemân-
 gânat, căci nu avea nici un copil. Umilit în su-
 fletul lui, el s'a rugat cu stăruință, a adus jertfe
 mari, și cele trei soții ale lui i-au născut una
 după alta fiecare câte un fecior.

Întâiul născut dintre cei trei feciori, Rama, era
 mai presus de firea omenească, și frumos în
 toată făptura lui, și plin de putere și de virtute
 și înțelept, și evlavios. Săvârșind o faptă de
 mare vitejie, el a căpătat mâna neasămănat de
 frumoasei Sita, fiica lui Mithila, alt împărat pu-
 ternic.

Curteni, boieri, târgoveți, osteni și marea mul-
 țime a poporului îl iubeau toți pe Rama, se ui-
 tau la el ca la soare răsare și așteptau cu ini-
 mile pline de nădejde ziua binecuvântată, când
 el va lua stăpânirea. Împăratul slăbit acum de
 bătrânețe și dorind să vadă și el cu ochii vii fe-
 ricirea obștească, s'a hotărât în cele din urmă
 să se lapede de domnie și să ridice pe Rama în
 scaun.

»Mi ești, — a zis Rama, — de două-ori stă-
 pân, — și împărat, și tată, și nu mi rămâne de-
 ce să mă supun«.

Nu este însă cu puțință viața liniștită nici când

omul are mai multe soții, nici când frați născuți
 din acelaș tată nu au și aceiaș mamă.

Ce-i drept, cele trei soții ale lui Dasarata, iu-
 bindu-și împărătescul soț, iubeau și pe Rama,
 care era fiul lui. Cu atât mai vârtos îl iubeau
 pe Rama frații săi, Barata și Laosmana. Nici
 Rama însă, nici Barata nu fuseseră lăptați de
 mumele lor, ceeace nu era bine, ci fiecare de
 câte o doică.

Din această neîmplinire a datoriilor de mamă
 s'a pornit o mare urgie asupra casei împără-
 tești.

Văzând bucuria doicii lui Rama, doica lui Ba-
 rata, s'a simțit adânc jignită, s'a dus la Caicheia,
 muma lui, și a deșteptat în sufletul ei simțămân-
 tul firesc și a toate covârșitor al iubirii de mamă.

Se întâmplase, că în toiul unei bătălii Dasa-
 rata a fost greu rănit, iar Caicheia l-a scăpat de
 moarte scoțându-l din învălmășala luptei. Atunci
 Barata a făgăduit, că-i va împlini două dorințe,
 orișicare ar fi ele.

»Cere, — i-a zis Mantara, doica, — să ridice pe
 Barata în scaun și să-l exileze pe Rama pe timp
 de 14 ani«.

Mult s'a sbătut Caicheia, căci era soție bună,
 dar iubirea de mamă le covârșește toate și ea
 s'a dat în cele din urmă biruită.

O bucurie nemărginită a făcut să tresalte toate
 inimile când Rama a urcat treptele strălucitului
 scaun împărătesc: »mersul lui plin de mândrie
 și fălnicia înfățișării lui îi încântau pe toți, și la
 ivirea lui curtea împărătească s'a luminat cum
 toamna zarea lunei luminează nopțile«.

Caicheia însă se retrage în iatacul ei, își des-
 bracă hainele scumpe și își aruncă giuvaericele
 și cade culcată la pământ strigând: »Aici am să
 mor, dacă Rama nu va fi exilat și Barata ridicat
 în scaun!«

Împăratul aleargă la ea, ca să afle, care e cauza
 desnădăjduirii ce-a cuprins-o. Mai înainte însă de
 a-i da răspuns, ea stăruie, ca dânsul să făgădu-
 iască din nou, că-i va împlini cererile.

Iar după ce el făgăduiește, ea cere ca să-l exi-
 leze pe Rama în codrii pustii și să ridice pe Ba-
 rata în scaun.

În auzul acestor cuvinte Dasarata rămâne cu
 mintea oprită în loc, »buimac ca căprioara ce se
 pomenește năpraznic față în față cu tigrul«. Za-
 darnic stăruie însă, căci ea strigă: »Dacă ridici
 pe Rama în scaun, iau otravă și mor aici sub
 ochii tăi!«

El o roagă, îi face muștrări, o blastămă, îi
 pune în vedere, că se va stinge ca iarba în timp
 de secetă și va muri afurisit de toți, dacă-l va
 alunga pe Rama în pustiu, îi cerșește milă în-
 genunchiat la picioarele ei și cade în cele din
 urmă ca copacul tăiat din fața pământului. Nu
 putea să dea ceea ce nu era a lui, fericirea po-
 porului, și nu prin voința lui, ci în virtutea na-
 ște îi era Rama rânduit să împărătească.

»Dacă nu împlinești ceeace ai făgăduit, —
 striga însă Caicheia, — vei fi acoperit de veș-
 nică rușine: cea dintâi datorie a omului e cre-
 dința; împărate nu călca vorba, pe care ai dat-o,
 și alungă-l pe Rama«.

Rama însă, aflând cele petrecute, a declarat

și controlat cu rigoare încât în clasele cursului superior el se face *curat ungurește*, cu nerespectarea limbii de predare a școlii însăși, care-i cea românească.

Am văzut mai sus disprețul școlii ungurești pentru culturile străine. Ca un complement la acestea se alătură felul cum guvernul înrăurește asupra distribuției bursei românești. Cele mai multe din bursele românești sunt supuse controlului din partea guvernului. Cărmuirea uzează de influența ei tot în scopul de mai sus, nepermițând să se acorde burse pentru străinătate.

Departele de-a se gândi să dea burse pentru universitățile din România, administrația fondurilor Gozdu bunăoară nu poate da nici o bursă pentru Austria, Germania, Franța sau orice țară apuseană. *Ministrul nu aprobă bursele ce s'ar da pentru străinătate și nici unul din cei vre-o 180 de bursieri ai fondurilor Gozdu nu pot ieși din țară, dacă nu vor să-și piardă subvenția.*

Acesta-i sistemul de politică culturală a guvernelor urmărit cu multă consecință. El intră în mod organic în sistemul total de guvernământ, în politica de maghiarizare a cărmuirii noastre. Formula ei e: de-o parte izolarea noastră de influența culturilor străine care fecundează și liberează din cercul îngust al culturii ungurești, de altă parte imbibarea noastră cu cât mai multă cultură ungurească și scopul ei definitiv e: *maghiarizarea noastră.*

Urmările sistemului ne apasă și sub raport politic. Lipsindu-ne cărturări cunoscători ai străinătății și limbii ei, ne va lipsi puțința de a ne pune în contact cu lumea politică din străinătate, de-a o informa și lumina asupra situației noastre prin contactul personal al oamenilor politici, pe la congrese și conferințe internaționale, prin articole de ziare, prin broșuri și cărți scrise în limba străinătății și pentru străinătate. Iată scopul guvernelor atins: închiși în temnița culturii

ungurești ele ne gâtuiesc naționalicește și planul lor diavolesc va izbuti dacă nu vom avea energia rezistenței.

Ce-i de făcut? Conștiința publicului nostru trebuie trezită, trebuie să îndreptăm tineretul, alături de limba și cultura românească, spre cultura veche a apusului luminat.

Dacă autoritățile noastre bisericesti ar avea mai multă energie și demnitate, ele ar putea obține dela guvern și pe terenul acesta mai mult. În sânul cărturării noastre trebuie să trezim interesul pentru cultura străină germană și franceză, mai ales cea din urmă, a cărei influență binefăcătoare ne va apropia în mentalitate, în stil și gândire de cultura fraților din regat.

Căci să nu uităm, încă odată, nu-i aici numai vorba de o apărare culturală ci și politică a naționalității noastre.

Liga națională ungară cerând ro-birea politică a preoților noștri. *Liga națională ungurească »Országos Magyar Szövetség« a deliberat Dumineca trecută asupra așa zisului »articol al naționalităților« din proiectul de lege pentru congruă. Supt președinția scriitorului ungar »Berczik Árpád s'a adoptat propunerea secretarului dr. Csányi Gusztáv, un neomaghiar, cerându-se modificarea articolului în sensul următor: congrua nu se va plăti preoților prin autoritățile bisericesti ci dela casa statului în mod individual. La delictul disciplinare pentru atitudine »antipatriotică« a preoților va judeca o autoritate disciplinară municipală sau din partea statului.*

Este de-a dreptul revoltător, cum toți neofizii veniți din Palestina vor să puie legi și regulamente peste biserică noastră străveche. Autoritățile noastre bisericesti nu se gândesc nici acum în ora a douăsprezecea să se miște, să protesteze și să cheme la luptă împotriva celei din urmă înjosiri și umiliri a bisericii: aservirea ei complectă către organele administrației statului?

fără șovăire, că e gata să-și ia lumea în cap, »căci nu e nici o datorie mai sfântă și nici o virtute mai mare decât să implinești ceea ce a făgăduit tatăl tău, și să le fi părinților tăi totdeauna supus«.

Nici rugămintea mamei sale Causalea, nici stăruințele celui alt frate, Laxmana, nu-l fac să-și schimbe gândul, și după ce cade în genunchi în fața tatălui său și a soției lui Caicheia, să duce cu inima tare să iee ziua bună dela iubita sa Sita.

Sita însă nu vrea să se despartă de dânsul, căci femeia trebuie să urmeze pe bărbatul ei până la moarte.

»Dacă azi tu, Rama, — a zis ea, — vrei să pleci în codrii pustii, eu rup în calea ta iarba, ca spicul ei cel aspru să nu te taie. Mai minunat decât palatele strălucitoare și decât locașurile cerești e pentru femeie ori și care loc umbrat de piciorul bărbatului său. Mergând după tine, viteazul meu, voi fi fericită și în codrul verde. Fără de tine nu e pentru mine nici o fericire și nici un cer.«

În zadar i-a pus Rama în vedere nevoile și primejdiile codrului fioros și plin de râuri și de mlaștine, unde stau la pândă crocodilii și elefanții și printre spini și ierburi aspre se târăsc și

șerpi, și scorpioni și unde hrana o să le fie fructe pădurețe, iar culcușul frunza uscată.

»Numai acolo, unde ești tu, pot să fiu fericită, — îi răspundea dânsa; — unde nu te află și tu este iadul. — Mărăcinile mi se pare ca mă-tasea, spinii îmi sunt deopotrivă cu catifeaua când merg în urma ta«.

Laxmana, fratele adevărat, n'a voit nici el să se despartă de Rama și astfel și au împărțit avutul între slugile lor și între săraci, au sărutat picioarele părinților săi și au plecat în plânsetele mulțimii ce-i însoțește până la hotar.

Iar Dasarata stă cuprins de jale în palatul lui acum pustiu, — mai fioros decât codrii plini de fiare, și-și aduce aminte, cum în tinerețele lui, ieșind la vânatoare de elefanți, a tras săgeata în pieptul unui biet tânăr ce venise cu ulciorul la rău, ca să ducă bătrânilor săi părinți, niște si-hastrii fără de vedere și cum bătrânul pipăind trupul mort al fiului său, a strigat: Durerea, pe care o simt acum, când singurul meu copil e mort în fața mea, să te cuprindă, prințule, și pe tine în clipa morții tale!

»Acest blăstăm mă ajunge acum — zice el, — și am să mor de dorul lui Rama, durerea aceasta-mi mistuie viața cum razele soarelui mistuie picătura de apă«.

Armistițiul. Aseară a avut loc o rîntă partidului kossuthist, care în cer politică era așteptată de zile întregi mare neastâmpăr. Președintele partidului Kossuth, fiind iarăși reținut de boală s'a înfățișat în conferință, dar și-a comunicat dorințele în scrisoare. În această scrisoare d sa face schița situației politice, plicată de chestiunea băncii independente și apelează la sentimentele de încredere și solidaritate ale membrilor, rugându-i să gâduie guvernului timpul necesar pentru a putea învinge »prejudecățile austriece« chestiunea băncii. Conferința a votat credere deplină dlui Kossuth, asigurându-l de sentimentele sale de alipire. La pînerea deputatului Mérey s'a luat apociziunea, că partidul, înainte de finalul negocierilor dintre cele două guverne dorește afișarea propunerii comisiei de la ordinea zilei. În sfârșit comisia a încredere și președintelui camerei, dlui care în timpul din urmă a fost atacat mai multe părți.

Astfel flașnetarii băncii independente amuțit pe neașteptate. Chiotele de s'au stâns, adevărindu-se iarăși că kossuthiștilor, mai presus de toate »păzește-ți mandatul«. — Criza lentă juns în o nouă ipostază, dispărând deodată din perspectiva situației sabia lui moale: demisia guvernului dimpreună ajurnarea camerei.

Mizerii școlare în Bihor.

Primim articolul de mai jos, care dă luie o stare de lucruri înspăimântătoare care se află școlile noastre din Bihor. horul e curând fără școală, ori, cel fără școală românească. Pe alocurea religia nu se mai propune românilor. Preoții nu catechizează, iar învățătorii gur care e adus acum în sat nu știu o boabă românește. Trist, din calea trist tablou ne desvăluie corespondența mai la vale.

El moare, iar Causalia, soția credincioasă dorește Caicheiei noroc, apoi se arde de rug alături cu trupul mort al soțului său.

Acum sosesc la Barata, care se afla la o său, soli trimiși de mama sa, ca să-l aducă acasă. Când află că tatăl său a murit, Rama fost exilat și el însuși are să fie ridicat în Barata își întoarce cu groază fața dela mare ucigașa, care a necinstit casa împărătească nu vrea să fie părtaș la marele păcat, deci nu voiește să ia stăpânirea și pleacă în unei oștiri să caute pe fratele său Rama și aducă acasă, căci din neam în neam rămân ca cel mai mare dintre frați să ia stăpânirea.

Rama îi răspunde însă, că cea dintâi dă prințului e credința, că pe credință e întreg lumea, împărăția și tot harul și astfel el face ceea ce a făgăduit tatăl său.

»Întoarce-te, — îi zice, — cinstește pe ta și intră în voile ei, fă-ți datoria, ca să rămână fără stăpân«.

Ce ar fi putut să facă Barata!? El trebuie se supună îndrumărilor primite dela fratele mai mare. S'a întors dar, ca să țină locul său timp de 14 ani, iară Rama a început de Laxmana luptele din codrii pustii.

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin mental „Gonotol“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 17 cor. se expediază în capăt pe lângă cea mai mare discrețiune dela **Farmacia Salvator în Buză nr. 1 (Slavonia).**

Adunarea poporală »patriotică« din Orșova.

Un rușinos nesucces al Burdiștilor.

— Relație specială. —

Orșova, la 8 Martie 1909.

Adunarea poporală ținută la 21 Februarie a. c. în comuna fruntașă Mehadia și manifestarea imponentă a poporului nostru grănițesc, aderent de partidului național, față de ținuta demnă a deputaților noștri naționali, precum și votul de neîncredere, pronunțat cu unanimitate, față de atitudinea jignitoare intereselor poporului nostru din graniță, a actualului deputat dietal, trădător de neam, al cercului Caransebeș: Constantin Burdia, au scos din sărite haita șovinștilor din comuna noastră Orșova, cari prin rezoluțiunea primită unanim de către cei 2000 alegători români, își văd periclitată oala cu carne, de care nu se pot despărți și la care țin morțiș. Indată după adunarea din Mehadia acești patrioți patentati, aparținători partidului constituțional, au ținut o consfătuire, hotărând și ei — în ciuda naționaliștilor — convocarea unei adunări populare în comuna Orșova, voind astfel — după spusa lor — a întuneca grandiosul succes al adunării din Mehadia.

Preludiile adunării.

Terminul acestei adunări, ai cărei convocatori sunt niște lefegii, oficianți și alte elemente a ideii de stat, devotați cu trup cu suflet stăpânirii, s'a fixat pe ziua de 7 Martie a. c. orele 10 a. m., iar locul designat pentru adunare, era să fie piața principală din Orșova, numită »Schela«. Voind dânsii a aranja în stil mare și impunător adunarea, ca să se ducă vestea peste mări și țări, dar neavând bani la dispoziție — bagseama nu le-a succes a căpăta de sus, dela stăpân — în lipsa acestui »nervus rerum« au improvisat iute și de grabă o colectă în Orșova pentru acoperirea cheltuielilor necesare, încredințând pe un oareș-care Darabancz Döme, poreclit »Mimi«, român de origine, un individ de o existență catilinară, unealtă oarbă a »domnilor«, un »șpițli« notoric, de primul rang și fără păreche în ținutul nostru, să umble cu colecta pela aderenții partidului guvernamental. Rezultatul acestei colecte — după cum sunt informat — a fost câteva coroane.

Corifeii adunării au anunțat cu mare emfază în fițuica locală »Orsova és Vidéke«, al cărei redactor e un șvab renegat, de profesiune tipograf, fără nici o calificățiune, neștiind nici o iotă ungurește, că la adunare vor lua parte mai mulți deputați dietali din partidul constituțional, au tipărit placate lungi de un metru, în trei limbi: ungurește, românește și nemțește, apelând la simțimintele patriotice ale poporului nostru și invitând alegătorii să vină cu mic cu mare la acest tâmbălu spre a da — dupăcum zic în afiș — »expresiune iubirii și alipirii față de deputatul Constantin Burdia«. Au designat oratorii, între alții și pe preotul Ioan Chendi, importat și adus de vânturi din fundul Ardealului în comuna grănițerească Petnic, o rușine a neamului românesc, un blestem pe capul bieților Pełniceni, servil și pururea agreatul guvernului și instrumentului acestuia, lui Constantin Burdia. Acest preot nevrednic prin ținuta sa perversă și mârșavă, manifestată cu ocaziunea înființării gimnaziului de stat din Caransebeș, și-a atras ura și disprețul întregului popor român din graniță. Observ, că acest Ioan Chendi, fiind silit a-și părăsi cuibul, respectiv parohia sa din Ardeal, pe timpul epi-

scopului de pie memorie Nicolae Popea, a găsit adăpost în Petnic și a ocupat postul de administrator parohial cu titlul provisoric în această comună, sau mai corect zis, a fost octroiât din prezidiu comunei bisericesti pe bază ilegală și mult mă mir, că venerabilul consistor din Caransebeș tolerează de ani de zile — în detrimentul bisericii — această stare de anomalie, lipsind astfel comuna bisericască de dreptul ei cardinal de a și alege parohul său, care drept îi compete necondiționat conform legii.

Revenind la obiectul adunării populare patriotice, convocatorii ei au mai angajat și pus în mișcare codrenii, acești combatanți neobosiți ai faimosului Burdia, precum și întreg aparatul administrativ al comunității de avere, pururea credincios stăpânului său, — dovadă sunt conventiculele lui Darabancz Döme, alias Mimi, avute neîntrerupt în localul comunității de avere cu șeful acestui oficiu — spre a anima poporul de a lua parte la adunare. Nu mai puțin decât două săptămâni au alergat patrioții, devotați și servili tuturor guvernelor țării, cari se perândă după vremuri, în ruptul capului, gâfâind, dela casă la casă, de frica naționaliștilor își pierduse chiar mințile, căutând aderenți, căci patria era în pericol.

Nesuccesul rușinos.

Stând lucrurile astfel, ne așteptam la rezultate mari, epocale, căci convocatorii *palam et publice* își băteau pieptul și se lăudau în gura mare, că a sosit momentul să strivească pe naționaliști, pe acești »trădători de patrie«, așa, încât deputații noștri nu vor mai cuteza să calce în »țara lui Burdia«, dupăcum numește cu predilecție acest domn și sateliții lui acest colț de țară — se lăudau, că ne vor soarbe așazicând într'o lingură de apă. Și după toate aceste sforțări, ce să vezi? »Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus«.

Adunarea patriotică nu s'a ținut, deputații constituționali, între cari era vorba și de noul deputat *Szegeszkü József*, nu s'au îndemnat a veni la adunare și lucrul a rămas ballă. Cauza e, că aranjatorii observând, că afară de câțiva oficianți din Orșova, slugarnici guvernului, poporul nostru dela sate — pe lângă toate încercările de amăgire — nu se însuflește de ideile partidului constituțional, ba din contră osândindu-le, aderă neclintit la programul nostru național — dupăcum s'a dovedit în mod eclatant și incontestabil la adunarea din Mehadia — prevăzând nesuccesul rușinos, au preferit a nu ținea adunarea proiectată. Firește, că spre liniștirea spiritelor, constituționali au iscodit fără zăbavă un remediu, demn de genialitatea lor. S'au scuzat adecă înaintea aderenților, că deputații, invitați la adunare, acum, în timp de iarnă, nu sunt dispuși a întreprinde o călătorie până la Orșova, că nu s'a găsit nici un orator capabil a vorbi în limba germană, etc., cauza adevărată însă era teama, ca nu cumva terminându-se adunarea cu un fiasco teribil patrioții din Orșova, deoarte să cadă din grația stăpânirilor, fiind discreditati pe vecie înaintea guvernului, iară de altă parte, ar fi urmat un dezastru fatal pentru politica guvernamentală.

Un rătăcit.

De încheiere a laug, că preotul Ioan Chendi din Petnic, cel cu musca pe căciulă, la porunca stăpânirii a fost cel dintâi, care și-a ținut de datoriță a veni, ce e mai mult încă în 6 Martie, cu trenul de amiază, la Orșova — se înțelege cu vorbirea în buzunar, făcută după placul »domnilor« căci dumnilui era designat de orator festiv al adunării, dumnilui era chemat a da lecții de patriotism poporului nostru. Dar amar s'a înșelat, căci neținându-se adunarea patriotică, a trebuit să se întoarcă, cu buzele umflate și — durere — fără merite patriotice, în satul său.

Părinte, părinte! Trebuie să știi, că reverenda, ce o porți, nu ți-s'a dat, ca să te lapezi de neamul și parohienii, din a căror sudoare trăiești;

nu ți-s'a dat, ca pentru arginții lui să ai un os de ros, să-ți vinzi sufletul și să sești turma, făcându-te unealtă oarbă strălătura cu alți trași împinși — ci ca să conduci poporul pe cărările Mântuitorului Christos! D-ta ești ca pater mănjește cuibul său. Oare la reînnoșat și — ca să mă exprim cu Xenophon — un »Katabasis« — retragere, Rückwärtsprung — atât de rușinos a D-tale și principiul, cum te vor fi primit petniceni adunarea din Mehadia s'au purtat atât? Aceasta numai ei și sfinția ta o veți ști!

Un grănițer naționalist de lângă

Din Străinătate.

Mari inundații în Bulgaria. Se că mari inundații au loc în Bulgaria. Linia de cale ferată Rusciuc-Varna este stricată. Lângă Novi-Bazar calea ferată este ruptă pe întindere de un kilom. Gara este de teriorată.

Conflictul austro-sârb

Răspunsul Sârb

Ministrul de externe Milovanovic a clarat că guvernul sârbesc va răspunde două zile la nota Austriei, care a dată de contele Forgach.

D. Milovanovici a mai declarat unor deputați, că după părerea deosebită critică a încetat și că de azi începe conflict între Monarhie și Serbia. Guvernul sârbesc va începe, pe timpul cel mai scurt, negocierile cu netul din Viena și ministrul de speră, că de astădată Serbia va prinde Viena avansuri însemnate pe teren economic. Referitor la convenția austro-sârbă dl Milovanovici a declarat mătorele: nu cred că din pricina diplomatice să izbucnească conflict între Serbia și Austro-Ungaria, — Europa tot posibilul pentru a împiedeca o război cu armele. Sper, că conflictul se va sfârși fără vărsări de sânge și că relațiile între Serbia și Austro-Ungaria vor deveni bune și amicale, precum între Germania și Franța după conflictul provocat de cucerirea Marocului. Că Serbia n'a intenționa să atace monarhia, apare și dintr-o altă parte că n'a făcut concentrări de trupe la frontarii.

Un comunicat oficial

Se anunță din Belgrad: Astăzi înainte de a s'a publicat următorul comunicat oficial: »In legătură cu tratativele ce au urmat puterile semnatare ale tratatului dela Berlinative prin cari se ținea a influența Austriei ca să renunțe, în interesul păcii, la sa în privința cedării unei părți din Bosnia și Herțegovinei, guvernul rusesc zis de intențiunea ca demnitătea Serbiei să cătuși de puțin atinsă a intervenit în mod cal pe lângă guvernul sârbesc. Acesta motivele, cari au îndemnat pe guvernul să sfătuiască Serbia ca se dea o declarațiune arătat, în urma căreia convocarea conferenței europene nu ar mai fi fost necesară.

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri mici. — La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se ratrimite portofree.

Guvernul sârbesc a decis, să se conformeze acestui stat, întrucât aceasta va fi posibil în limitele intereselor naționale sârbești.

Italia, Franța și Anglia s'au asociat la sfatul al Rusiei, dând prin aceasta o dovadă a dorinței de pace și dorinței lor sincere, de a fi de acord cu vederile celorlalte puteri, al căror sentiment de dreptate și iubire de pace sunt o parte integrantă a încrederii noastre naționale.

Material de război pentru Serbia.

«Politische Correspondenz» află din Constantinopol că ambasadorul Serbiei ceruse guvernului român permisiunea de a putea transporta prin teritoriul românesc materialul de război ce a sosit pentru Serbia la Salonic.

Acest transport se compune din următoarele obiecte:

- 45 de lăzi cu muniții. 10.734 kgr.
- 3 lăzi cu modele de arme 576 kgr.
- Diverse proiectile 59.232 kgr.
- Alte proiectile 11.512 kgr.
- 2000 de lăzi capsule, 2.801 kgr.
- Diverse materiale și accesorii pentru tunuri, 4.875 kgr.

Cererea ambasadorului Serbiei a fost refuzată și autoritățile turcești au primit ordin de a nu permite trecerea aceluia transport.

În urma acestui ordin, oficiul vamal din Salonic a oprit descărcarea transportului de pe mare.

Să hotărască scupcina.

Se anunță din Belgrad: Guvernul sârbesc a hotărât să supună chestiunea conflictului delibereț scupcinei. Ministrul de externe va face cunoscute, în cea mai apropiată ședință a scupcinei, toate demersurile ce-a întreprins în chestiunea conflictului cu Austro-Ungaria, prezentând proiectul de răspuns la nota monarhiei precum și răspunsul Rusiei. Guvernul dorește, ca linia de conduită în acțiunile lui viitoare s'o demarce de scupcina.

Abonații cari până acum nu și-au achitat abonamentul, sunt rugați prin aceasta să solvească atât restanțele cât și abonamentele înainte, căci în caz contrar după 8 zile vom fi siliți să sista expediarea ziarului.

Administrația „Tribunei“.

Doda Riviș 20 bani, Stefan Mărușter 60 bani, Lena Luca 40 bani, Ghiula Cioba 4 bani, Savu Micula 50 bani, Vasilica Micula 4 bani, Mihai Cioba 8 bani, Petru Frenț 20 bani, Mihai Riviș 20 bani, Flore Tomuța 20 bani, Vasile Bozgan 34 bani, Stefan Demian 1 cor. Ioan Tomuța 10 bani, Ioan Riviș 20 bani, Flore Riviș 20 bani, Ioan Moț 1 cor. Fița Luca 1 cor. Măriuța Mărușter 4 bani, Ana Mărușter 16 bani, Pavel Lunga și soția 40 bani, Măriuța Lunga 20 bani, Pavel Lunga tinăr 20 bani, Xenia Lunga 20 bani, Ana Riviș, George Riviș câte 20 bani, Flore Petrișor 40 bani Ioan Moț tinăr 40 bani, Mihai Brânda 40 bani, Flore Bozgan 1 cor. Ioan Micula 20 bani, George Zahoi 1 cor. Măriuța Tripa 50 bani, Flore Tomuța (șusu) 40 bani, Stefan Sîrtău 40 bani, Persida Thipei 10 bani, Simeon Cârnaț 20 bani, Stefan Moț 10 b., Pavel Mărușteri 20 bani, Petru Mărușteri 10 bani, Ilie Luca, Florița Chirilla, Floare Tomuța și Vasile Gabor câte 1 cor, Flore Gabor 20 bani, George Lăcățiș 80 bani, Ioan Usca 60 bani, Nicolae Ardelean 20 bani, Pavel Usca a totului 10 bani, Vasile Usca 10 bani, Toader Drăgan 20 bani, Alexa Usca 40 bani, Mițu Lopoș 20 bani, Flore Lopoș 20 bani, Pavel Riviș 40 bani, Saveta Vidovici, Florița Demian și Ioan Mărușter nr. 174 câte 20 bani, Pașcu Cioba 10 bani, Ioan Mărușter nr. 82 și Vasile Micula câte 1 cor., Antoniu Chișărău 40 bani, Pavel Zimbran 6 bani, Ioan Demian 60 bani, Teodor Stoica 40 bani, Pavel Stoica 1 cor., Florița Stoica 40 bani, Vasile Usca nr. 180, Vasile Cârnaț, Ioan Sighete și Ioan Cârnaț câte 20 bani, Ilie Micula 40 bani, Petru Balint, învățător 1 cor. Laolaltă: Cor. 34.36

Colecta elevei Cornelia Miloș din Macedonia între conșcolari dela Cornelia Miloș — 8, Vioara Magda — 2, Petru Magda — 2, Floare Magda — 2, Gheorghe Cătău — 4, Alexandru Ișțfan — 4, Iosif Lupșescu — 10, Ida Zlatariu — 2, Ida Ișțfan — 2, Roman Rusanda — 2, Maria Ogodescu — 4, Iuliana Petrascu — 2, Anița Dumitru — 2, Artemie Mioc — 10, Elena Petrascu — 2, Floare Agodescu — 2, Sofia Cătău — 4, Ion Magda — 2, Floare Cioban — 2. — — — Laolaltă

Colecta d. Stefan Miloș din Macedonia dela Ioan Avramuț 2 —, Simeon Miloș inv. pens. 1 —, Petru Mioc 1 —, Artemie Ișțfan 1 —, George Mărgineanțu 1 —, Ioan Agodescu cassar — 50, Ioan Bacucu — 40, Ioan Mioc — 50, Ioan Zlatariu — 30, Moisă Petrașcu — 20, Petru Petrașcu — 20, Simeon Ursulescu — 20, Pava Babescu — 20, Petru Mioc — 40, Cornelia Miloș — 20, Ida Miloș — 20, Silvia Miloș — 20, Vioara Miloș — 20, Iuliana Miloș — 50, Lupșescu Iosif — 50, Lupșescu Cecilia — 50, Rica Mescu — 20, Ioan Magda — 40, Schäffer Ișțfan — 40, Andrei Giuchici — 60, Treica Bugaru — 40, Ion Petrașcu — 40, Adam Dan — 30, Martin Ișțfan — 30, George Mioc — 60, Iosif Mioc — 40, Vasa Gherbon epit. 1 —, Artemie Bugaru 1 —, Moisă Ișțvan jud. 1 —, Petru Rusanda — 30, Matei Cătău — 40, Iosif Ursulescu 1 —, Floare Mărgineanțu — 50, — — — Total: 20:40

Listele noastre precedente 3331:98
Laolaltă 3414:42

— Împlinirea scaunului episcopesc din Caransebeș. Cetim în »Budapeștl Hirlap«: Sinodul diecesei de Caransebeș, încă la 4 Octombrie, a. ales episcop în locul răposatului Nicolae Popea pe arhimandritul Filaret Musta. Guvernul însă, încă n'a propus Majestății Sale spre întărire alegerea lui Musta, deoarece, după cum anunță »K. É.«, elesul episcop a refuzat de-a îm-

plinii mai multe condiții stabilite de minis cultelor. Conte Apponyi, în urma unor ire larități și neglijențe descoperite în dieceza Caransebeș, a ordonat la timpul său, cetare, iar pe baza celor ieșite la iveală în cercetării a pretins să se pornească disciplin împotriva lui Dr. Traian Badescu, referentul sericesc, — ceea ce însă episcopul Filaret Musta a refuzat să împlinească. În chestiunea aceasta la începutul anului, însuși Filaret Musta s'a prezentat în audiență la ministru, iar eri s'a întâlnit în audiență și Badescu. Cu ocaziunea dientei, Badescu i-a adus ministrului la cunoștință că a demisionat din postul său de secre

Badescu a stat cam douăzeci de minute în daia ministrului, dar, după cum spun cei în formați, nici demisionarea lui n'a grăbit întări alegerii lui Filaret Musta. Pe teritoriul diece de Caransebeș de altfel se vor face nu pe mult alegerile sinodale. Partidul patriotic a prezentat candidați pretutindeni și speră că cei 36 can dați ai partidului vor învinge la alegeri și așa va avea majoritate absolută în sinod.

— Deputați croați bătuți. Duminică t cută o scenă frumoasă s'a desfășurat publicu din capitala Croației. Deputatul Supilo ieșit tocmai dintr'o cafenea. Un individ veni spre el zicându-i: »Și eu fac parte din legiun națională croată!« (pe care Supilo o insultase în ziarul său) apoi îi aplică o palmă Supilo încercă să se apere, dar fu încunjunrat de un grup de persoane, cari îl atacă lovindu-l cu bastoane și cu pumnii. Alți deputați Baniamin și Pribicevici îi veni într'ajutor dar fură bătuți strașnic dimpreună cu Supilo. Cu hainele deranjate Supilo încercă să scape retrăgându-se într'o casă în vecinată. Pricina bătăii este antagonism politic dintre membrii coaliției serbo-croate și partidul starcevician, care a organizat legiunea națională croată.

— Alegere de capelan. Dl Nicolae Codreanu a fost ales, în 8/21 Februarie, cu unanimitatea voturilor capelan în comuna Șiclău.

— Promoțiune. Zilele trecute d. Iancu I. Giurgiu din Săcele a fost promovat doctor în medicină la universitatea din Budapesta.

— Medalie comemorativă. Un comitet compus din profesori universitari și alți bărbați seamă din România, a decis a se bate o medalie comemorativă populară numită »Medalia Uni Principatelor«. Medalia va purta, pe verso: Ciapul primului domnitor peste ambele țări suru cu inscripția Cuza Vodă 1820—1873; iar pe verso: O alegorie reprezentând generația trecu două fete, țările surori dându-și mâna, în fund curge Milcovul, d'asupra lui răsare soarele, razele soarelui se află inscripția: iubire, pace unire; generația de azi reprezentată printr'o meie care încunună simbolurile Moldovei și Munteniei; sus: »În amintirea a 50-ei aniversării a unirii Principatelor«, iar de desubt: 1859—5/24 Ian.—1909.

— Președintele Ateneului. Câțiva fruntași din București au luat hotărârea să aleagă preșident al Ateneului de acolo pe domnul Ioan Kallinderu, fost preșident al »Academiei Române« administratorul domeniilor Coroanei.

— Un literat într'o înaltă funcție de stat. Ziarele din București vestesc că d. Caton Teodorian, autorul romanului »Sîngele Solovenilor«, a fost numit inspector agricol, din postul de director de prefectură al județului Vilcea.

† **Ioan A. Lupan.** Sâmbătă în 20 Februarie n. la orele 11 noaptea — scrie »Gaz.Tr.« — a încetat din viață în Arco (Tiroiul sudic) după lungi și grele suferințe tânărul Ioan A. Lupan din Brașov, jurist în anul III la academia de drepturi din Pojon, în etate de 21 ani. Cuprins de o grea boală de piept, tânărul Lupan a plecat la sfatul medicilor din Brașov, acum 6 săptămâni la Arco, pentruca în clima mai caldă a aceste

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 9 Martie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Publicăm azi colectele din Sinitea prin episcopul d. Stefan Cârnaț; cu tasul din biserica din V. Velențe prin părintele Andrei Horvath, colecta elevei Cornelia Miloș din Macedonia între conșcolari și colecta d-lui Simeon Miloș din Macedonia.

- Dr. Alexandru Marta avocat Lipova Cor. 5.—
- Dr. Constantin Missits » » » 5.—
- Dr. George Dragu, cand. de avocat » 2.—
- Teodor Rotariu, fost forestier, Prigor » 2.—
- Sofia Rotariu soția — — — » 1.—
- Gavril Cupșa, jude Nicula — — — » 1.—
- Vasile Cosma, econom — — — » 1.—
- Vasile Hedies, econom — — — » 1.—
- Traian Murgu, comerciant Ierțof — » 2.—
- Colecta învățătorului Vasile Miclea din Ierțof între elevii săi — — — » 2.—
- Cu discul în biserica din V. Velențe prin părintele Andrei Horvath — » 5.—
- Colecta din Sinitea a episcopului Stefan Cârnaț dela: Emil Popovici preot 1 cor. Mărioara Popovici 1 cor. Felicia Popovici 20 bani, Florica Popovici 20 bani, Stefan Cârnaț episcop 1 cor. Mițu Tomuța jude 1 cor. Teodor Tripa 10 bani, Ioan Zăhoi 20 bani,

candidat de avocat

cu praxă bună

aplicare în cancelaria subscrișului. A
bresa deadreptul.

Dr. Toma Ienciu
adv., Puj.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

de tălpi, fabricația proprie de partea
sus a ghetelor, în asortimentul cel
mare, cu toată scumpetea se găsesc

prețurile cele mai ieftine

în magazinul de pe al lui

Jyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distins cu diploma
de recunoștință
în anul 1904.

Catalogul ilu-
strat a prețu-
rilor gratuit.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru
mâni și față, contra pistriilor
și necurătenilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Săpun Salvator, apărea fața de părleală și
face pelea albă ca laptele.
Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Crema Salvator, în timpul cel mai scurt
face pelea fină și fragedă.
bucată o coroană.

Crema Salvator Nr. III. un medic-
ament sigur contra a-
buzării mânilor și a picioarelor, absolut nestri-
cios. 1 cutie 1 coroană.

Soiuri de vin (Franzbrandwein) Salvator.
Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie
să lipsească din nici o casă. Se recomandă la
orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiori,
roumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

**Schwedische Tropfen. (Picături de
Svedia)** o doctorie probată contra boalelor de
stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede
și fără durere orice
bătăătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei
sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt
numai atunci veritabile, dacă
sunt provăzute cu marca de
scut «Salvator».

Comandele din provincă
se execută prompt și cu bă-
gare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab
(Croația).

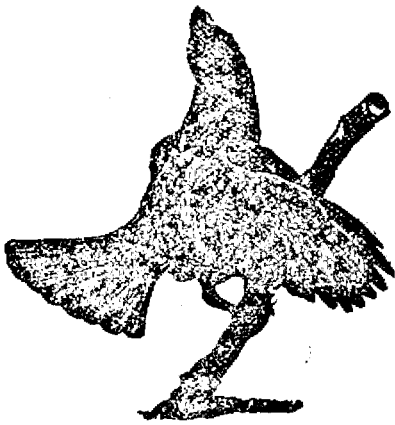
Recomandat de ministerul de culte și instrucție!

Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

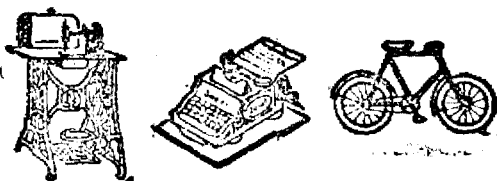

Animalele să se tri-
mită cât se poate de
proaspete și nebe-
litate. Trebuie indicat
în ce fel să se în-
tâmp: prepararea;
mamiferelor mai
mari să li-se se-ntă
intestinele. — Pentru
impachetare soco-
tose numai cheitule-
— ille mele. —
Preparație îngrijită,
arti-tică, în formă
naturală, lucru
trainic, prețuri mo-
derate!

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic

Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pen-
tru ingineri, aparate de școal-
și fizice, mai departe sonerie
electrică de casă și aparate să
lectrice medicinale, mașini a
cusut, de scris, biciclete. Ține
în deposit pați singuratic
pentru conducte electrice, bi-
ciclete și mașini de cusut

Vânzare de altoi de viță.

Cine vooeste struguri fru-
moși și sănătoși să se ad-
rezeze cu încredere cătră

VITYÉ MIKLÓS
la firma de viță de vie
condusă cu multă con-
știință în

— **Ös.Csanád.** —
(com. Torontal) unde se
găsesc cele mai variate
altoaie de calitate Ia,
soiuri de viță de vie pen-
tru vin și struguri de
conservat, precum și viță
americană, netedă și cu
rădăini deasemenca se
găsesc vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri.
Preț curent trimitem gratis și franco.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm
una singură:

Tornaföld, (up. Szécsisziget, com. Zala) 1907 Sept. 30
Cele 800 de altoaie cu rădăcini comandate de la
Dta au dat un rezultat foarte bun. Nici unul nu s'a
uscăt ci au crescut așa de lungi că au trecut de un
par de 2 m. și a trebuit să tai din ei; soiurile sunt
distinge. Voi recomanda bucuros din ele prietenilor
și cunoșcuților și te rog să mi trimiți un catalog pri-
vitor la soiuri și prețuri. Cu stință Andrei Hajdu.

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebunțare în eco-
nomie și acasă macină excelent orzul, cucu-
ruzul și grăul, se învârte cu mâna, puterea de
muncă a unui băiat de 6 ani 1 kilogram pe
minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței
de lucernă și de trifoiu, de mână cu puterea
ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblătit
ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifoiului și atelier de repara-
turi de mașine.

:: OKADEA-MARE ::
Nagyvárad (Vilanytelep mellett)

80.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presăd re, de specia cu fructe mai
mari și deosebit de frumoase, de colorie
neagră, care au fost premiate cu prima
dplomă a guvernului țării din Sarajevo, la
expoziția din Viena, Budapesta și la expo-
ziția universită din Paris cu medalia de
argint.

Se află spre vânzare la

Sava T. Kojdici, Brčka (Bosnia)
din pepiniera proprie.

Dela

THEIL JOZSEF

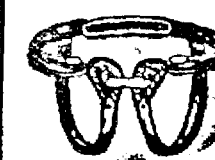
fabricant de salamă și cârnățarii
In Mediaș (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cârnățarii pe Ianuarie:

Salamă ung. prima	— — — —	prețul 1 kg. Cor. 2-75
prețul se urcă lunar cu 10 fil.		
Cârnățarii veritabil de Crakovia	— — — —	1-90
de Paris	— — — —	1-40
veritabil de Debrețin	— — — —	1-70
de șuncă	— — — —	2-40
de Galiția	— — — —	1-40
afumată	— — — —	1-70
Șuncă afumată	— — — —	1-80
Salamă cârnoasă de Cluj	— — — —	1-60
Slănină de Debrețin afum. și cu ardei	— — — —	1-44
groasă albă	— — — —	1-40
afumată	— — — —	1-50

Catalog de prețuri se capătă dela Theil József
fabricant de salamă în Mediaș (Medgyes).

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit
prin miș de scrisori de recunoștință
dovedește că

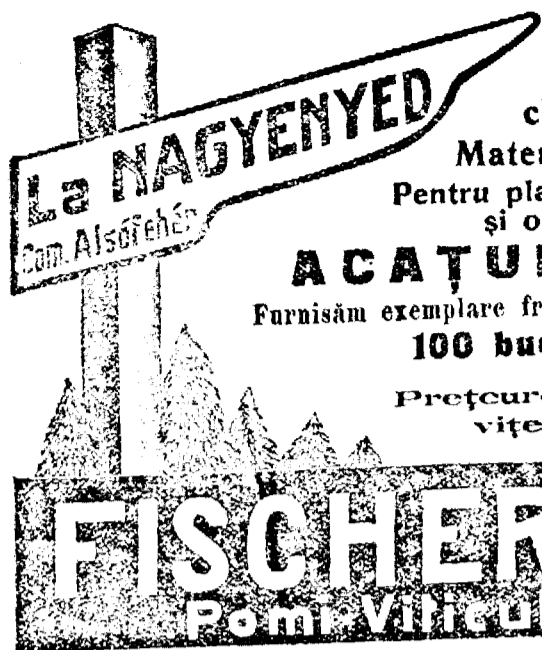
specialitățile (preservative)

pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt
cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce eră
defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor.,
1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele
Zénith, căoi numai atunci e veritabil, dacă e provăzut
cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară
pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:
DEUTSCH IZIDOR
magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea
bolnavilor.
Szabadka, Kossuth-u.

să se adreseze,

cine dorește a cumpăra
Material de calitate primă.
Pentru plantarea stradelor în comune
și orașe e mai acomodat

ACAȚUL ROTUND.

Furnisăm exemplare frumoase cu coroane de 2-50 m.
100 buc. cu 120 cor.

Prețcurenturi despre pomi și
vițe trimitem gratuit.

FISCHER & COMP

POMI VIȚE FRUCTIFERE

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măiestru de monmente
și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatok.

In atelierul me instrumente mu

in Chichinda mare (Chichinda) str. Sándor-Földi

provăzut cu puteri de muncă
se repară tot felul de instrum
zicale în mod special cu
mai pomenit de ieftine. Țin
totfelul de violine fabricații
bună, tambure, harmonice
foane, precum și plăci de gram
Apoi tot felul de părți de inst

La comanda din provincie
lucrul cu îngrijire sub supr
mea. Cu deosebită stăruință

liferam
instr.

KELEMEN ANTAL

Nou!

Prăvălie de haine femeiești și pt. copii

Arad, str. Forray (Palatul cont. Nádasdy).

Recomandă magazinul bogat sortat în haine femeiești
pentru copii, dantele și bluze. Halate și rochii de desubț
pretențiunile cele mai simple până la cele mai gingașe. Că
haine de baie și de doliu se pregătesc în decurs de 24 ore.

Rugând b'nevoitorul sprijin al s'ne doamne am rămas cu
sebită st.mă

BRÜLLER LAJOS

prăvălie de haine femeiești și pentru copii

Arad, str. Forray (Palatul cont. Nádasdy).

Furnisorul societății regn. al căilor ferate.

Instalație electrică

Instalație electrică I

DERTÜL JÁNOS

Szeged, Fekete sas utca 16.

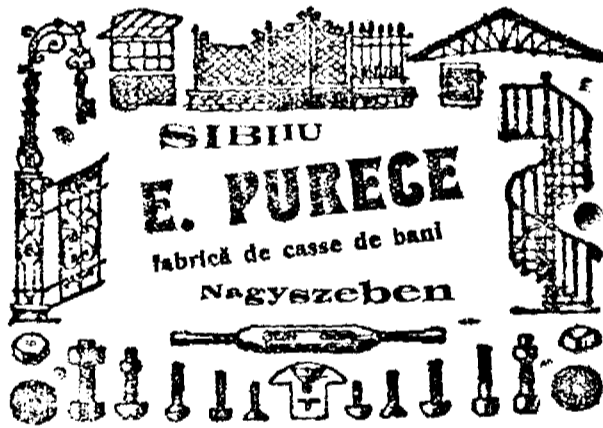
Primul atelier de ascuțit și melirat bricele din Seghedin.

Depositor de brice (prima calitate), foarfece, cutite de
buzunar și de cuit, precum și de diferite obiecte de
oțel. Ascute și melirează mașini de tuns pentru oameni
și cai, cu prețurile cele mai moderate și se angajează să
pregătească orice obiecte
de brânză aceasta.

Muncitorii primesc
— favor. —

Ține în deposit tot
artefactele de frizerie.

6 brice trimise deodată
spre ascuțire se expediază
porto-franco.

Recomandă fabricațiile sale

casse de bani

de orice mărime
struite din material
mai bun și mai
durabil

Fabrică: delapur
cerate, și
posite, incuictori-
tru casse de econ
lapuri de bani și
mente totfelul de
ce se țin de branș

Recomandă de-asemena practicele (mașini)

cupatoare de fert

la toate versiunile dela execuția cea mai
simplă până la cea mai elegantă.

Atrage atențiunea on. public din localitate și
din împrejurime asupra atelierului său de

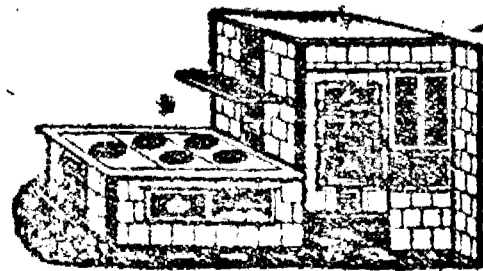
lăcătușerie, și construcție

care-i cel mai mare din tot Sibiuul

și pe care l-am instalat conform cerințelor
moderne și l-am lazeștrat cu puteri excelente
de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții
atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de
grădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri,
fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele și

lucrări de fer și lucrări de bas-relief.

Trimite gratis și franco
ziuni (proiecte de ch
pentru casse de bani,
de fert (șparchert)

E. Purege
Sibiu, Schmidtgasse

Szofák József

fabricant și turnător artistic de obiecte de
bronz, candelabre, table de firmă de metal

Kassa, Pogány-utca 9.

Lucrează pentru fabricanți de mobila
după orice desemn părți de metal necesare
la mobile.

Mai departe table de metal pentru
firme de avocați, medici, fabricanți,
totodată table pentru comune și numero de casă.

Totodată se face candelabre pentru case, cafenele și bi-
serici, până la cele mai luxoase și complicate cu prețuri
moderate.

